

Jama 9. Odślonięta we wschodnim profilu piaskowni. Dotąd nie przebadana. Z oberwanego fragmentu jamy zebrano m. in. ułamki ceramiki średniowiecznej.

Jama 10. Odkryta w południowo-zachodnim rogu piaskowni. Zawierała materiały z okresu rzymskiego. Niemal prostokątna, na głębokości 40 cm miała wymiary $3,60 \times 1,20$ m. Głębokość jej dna nie przekraczała 60 cm. Wnętrze jamy wypełniała ziemia zbita, szarobrunatna, zawierająca grudy przepalanej gliny, kości zwierzęce oraz wiele fragmentów ceramiki. W części wschodniej wypełniska jamy znaleziono brunatne, jajowate naczynie o błyszczącej powierzchni, częściowo obtaczane na kole. Garnek ten odwrócony był dnem do góry. W jego sąsiedztwie, na głębokości 27 cm natrafiono na kablak ostrogi z ułamanym kolcem (rozpiętość ramion kablaka: 9 cm). W rogu północnym jamy, na głębokości 40 cm znaleziono szpilę brązową długości 5,5 cm (Ryc. 1, 2).

Aleksandra Kwolek

Badania wykopaliskowe w Szymbarku pow. Gorlice

W dniach od 14. VII. do 7. X. 1964 r. z funduszy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków mgr J. Tura przeprowadzono badania archeologiczne w pobliżu XVI wiecznego zamku obronnego w Szymbarku. Badaniami w których udział wzięli studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego: R. Mazur i J. Micek oraz student Uniwersytetu Warszawskiego R. Mucha, kierowała autorka sprawozdania. Badania przeprowadzono w celu odkrycia jakichkolwiek urządzeń obronnych w pobliżu zamku. Wykopy założono od wschodniej i północnej strony budowli¹.

Wykop I założony od wschodniej strony zamku nie przyniósł spodziewanych wyników badań. Natrafiono tylko na fundament zabudowań gospodarczych z XIX wieku.

Wykop II o wymiarach 52×1 m założono w odległości 3 m od północnej strony zamku, gdzie ukształtowanie terenu wskazywało na to, że w pobliżu zamku występuje fosa oraz wał ziemny. Podczas badań nie stwierdzono istnienia jakiegokolwiek warstwy kulturowej. Nieliczne fragmenty naczyń wystąpiły w warstwie humusu. W mb. 42 na głębokości 40 cm odkryto skupisko dużych kamieni. Poszerzono wykop w kierunku wschodnim i zachodnim. Na przestrzeni 32 m^2 odkryto bardzo nieregularny mur łączony gliną, którego stopa wystąpiła na bardzo nierównym poziomie (Ryc. 1). Odkryty mur należy prawdopodobnie wiązać z urządzeniami obronnymi zamku.

Wykop III o wymiarach 5×1 m założono w odległości 47 m od ściany północnej zamku. Do głębokości 40 cm zalegała warstwa humusu, w której wystąpiły nieliczne fragmenty naczyń i kafli. Poniżej wystąpił calec, który stanowiła glina z wkładkami kamieni.

Materiały z roku 1961 (zawartość jam 1–3) zostały złożone w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie, zaś tegoroczne (zawartość jam 4–10) u Konserwatora Zabytków Archeologicznych Woj. Rzeszowskiego.

Pragnę na zakończenie wyrazić uznanie dla postawy T. Piątka, który powiadamiając o każdorazowym odkryciu Konserwatora Zabytków Archeologicznych Woj. Rzeszowskiego, względnie jego współpracowników, zachował od zniszczenia wiele cennego dla nauki materiału zabytkowego.

¹ Pierwszych siedem stanowisk z terenu m. pow. Przeworska zostało opublikowanych przez K. Moskwę (Nowe stanowiska archeologiczne na terenie Przeworska, WA XXVIII, 1962, s. 195 — 197).

² Por. K. Moskwa: Przeworsk, m. pow., ZOW XXIX, 1963, s. 294 i ryc. 26.

³ Należy przypuszczać, że materiał pochodzi z jamy oznaczonej nr 6.

Wykop IV, którego wymiary wynosiły $1,2 \times 16,5$ m założono w odległości 2 m na północ od północno-wschodniego wykuszu zam-

Ryc. 1. Szymbark pow. Gorlice. Fragment odkrytego muru. (Fot. A. Hadała)

ku. Po stwierdzeniu takiej samej stratygrafii co w wykopie II nie kopano głębiej.

Wykop V o wymiarach 2×2 m wytyczono tuż przy ścianie północnej zamku. Celem prac było zbadanie na jakiej głębokości posadowione są fundamenty zamku. Podczas badań stwierdzono, że stopa fundamentów zamku wystąpiła na głębokości 3,6 m. Fundament wykonany jest z kamienia z niewielkimi wkładkami cegły w górnej partii.

W czasie badań odczyszczono i wykonano do-

kumentację wykopu przed wejściem do zamku². Wśród materiału znalezionej podczas prac wykopaliskowych, wystąpiło kilka kafli renesansowych oraz nieliczne fragmenty naczyń datowane na XVIII–XX w.

¹ Od strony południowej i zachodniej przepływa rzeka Ropa oraz występuje bardzo wysoka, stroma skarpa.

² Wykop założono w ziemi na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Kazimierz Moskwa

Inwentaryzacja nowych stanowisk archeologicznych w wojew. rzeszowskim w roku 1964

Prace terenowe, mające na celu odkrywanie nowych stanowisk archeologicznych bardzo silnie łączą się z inwentaryzacją i ratownictwem zabytków. Dlatego też w działalności konserwatorskiej w okresie kilku ostatnich lat na terenie woj. rzeszowskiego, badaniom powierzchniowym i poszukiwawczym poświęcono wiele uwagi. Rezultatem tego jest wzbogacenie kartoteki zabytków o kilkaset nieznanych dotąd stanowisk archeologicznych, a równocześnie uzyskanie nieocenionych czasem źródeł do poznania pradziejów Rzeszowszczyzny.

Odkrycia powierzchniowe i poszukiwawcze w r. 1964, prowadzone wprawdzie w nieco słabszym tempie; również umożliwiły poznanie szeregu interesujących zabytków. Organizowane one były głównie z ramienia KZA, oraz przez Działy Archeologiczne Muzeów w Rzeszowie, Przemyślu i Krośnie¹. Nad całością omawianych badań opiekę naukową sprawował prof. dr Rudolf Jamka, kierownik Katedry Archeologii Polski Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

W pracach podejmowanych z ramienia KZA, kierowanych przez autora brali udział: mgr Z. Kapera, student archeologii Polski U.J. — A. Koperski, K. Kruczek, A. Talar, student etnografii U.J. — A. Wołczuk, a współpracowali również pracownicy Muzeów z obszaru woj. rzeszowskiego: T. Aksamit, mgr J. Janowski, mgr A. Kunysz, mgr A. Kwolek i A. Szalanata.

Informacje dotyczące niektórych odkryć uzyskiwano również od osób zawodowo nie związanych z archeologią, lecz doceniających sens ochrony wykopalisk i bezinteresownie sprawujących funkcje społecznych opiekunów zabytków archeologicznych. Spośród najofiarniej działających w r. 1964 trzeba wymienić J. Benbenka z Przeworska, B. Linowskiego z Rzeszowa, A. Madeja z Kamienia pow. Nisko, T. Madeja z Rudnika, M. Mroczkowskiego z Piskorowic pow. Leżajsk, S. Skibę ze Świerchowej pow. Jasło, a przede wszystkim zmarłego ostatnio I. Błaszkiwicza z Husowa pow. Łańcut, który do ostatnich chwil swego szlachetnego życia przejawiał wiele troski o los zabytków archeologicznych powiatu łańcuckiego, zwłaszcza oko-

licy Husowa. Wiele aktywności wykazał także jeden z najmłodszych miłośników zabytków, a zarazem odkrywca wielu z nich J. Świtalski z Rzeszowa.

Wyniki poszukiwań prowadzonych z ramienia KZA przedstawiają się następująco:

P o w. L e ż a j s k

1. Ożanna, stan. 2 (pole odległe około 60 m na wschód od koty, na III terasie Sanu w południowo-zachodniej części wsi, na granicy z Rzechowem) — fragment liściaka krzemienego, epipaleolitycznego, neolityczne odłupki z krzemienia świciechowskiego oraz drobne skorupy pradziejowe, przypuszczalnie z okresu rzymskiego(?).

2. Ożanna, stan. 3 (odległe o około 300 m na wschód od stan. 2) — drobne skorupy pradziejowe z gruboziarnistą domieszką, o nieoznaczonej chronologii, odkryte przez A. Talara.

3. Ożanna, stan. 4 (odległe o około 100 m na wschód od stan. 3) — odłupki krzemienne oraz drobne skorupy pradziejowe o nieoznaczonej chronologii, odkryte przez A. Talara.

4. Sarzyna, stan. 6 (parcela M. i M. Baków oraz S. Dubiela nad zalewiskiem Sanu „u jeziora”) — fragmenty naczyń grubościennych, zaszobowych z ornamentem falistym, najprawdopodobniej z późnego okresu rzymskiego znalezione przez T. Madeja i przejęte przez Z. Kapere.

P o w. M i e l e c

5. Piechoty, stan. 3 — odkryte przez A. Talara (uwzględnione w jego sprawozdaniu: Badania stanowisk epipaleolitycznych ... zamieszczone w niniejszym wydawnictwie).

P o w. N i s k o

6. Kopki, stan. 9 (parcela F. Markiego na terasie dawnego koryta Sanu) — osada kultury łużyckiej, odkryta przez Z. Kapere, w związku z robotami ziemnymi prowadzonymi przez właściciela pola. Z. Kapera stwierdził resztki zniszczonej jamy, skąd zebrał dużą ilość fragmentów ceramiki, w tym z garnków jajowatych z dziurkami pod krawędzią.